

Pe pošti prejemani:
za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ „ 6 „ 50 „
mesec „ „ 2 „ 20 „

V upravnishvu prejemani:
za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ „ 5 „ — „
mesec „ „ 1 „ 70 „

posiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inzerate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izvenredni
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 52.

V Ljubljani, v ponedeljek 5. marca 1900.

Letnik XXVIII.

Satanska zloba — „Slovenskega Naroda“.

Ves svet se je klanjal te dni velikemu Leonu. Vladači so mu pošiljali svoja vojščaka, tuja ljudstva so v čudu in s spoštovanjem zrla k njemu, katoličani vsega sveta so srčno molili zanj. Celo cerkvi in veri so vražnji časniki so se spoštljivo spominjali vrhovnega poglavarja vesoljne cerkve. Kaj pravimo: spoštljivo spominjali? Ne, berite židovsko-liberalno »Neue Fr. Pr.«! Kar piše o Leonu XIII., to je več kakor spoštovanje, to je občudovanje in strmenje! Židovski časnikar si ni mogel kaj, da ne bi vsaj deloma resnici dal časti. Odkrito priznava, da je Leon eden največjih papežev, poštovan tudi od nasprotnikov katoliške cerkve, papež veleumen, moder, mil: veleumen v idejah, moder v politiki, mil v taktiki.

Le borni slovenski narod stoji tudi sedaj osramočen pred svetom. Čemur se drugi veliki narodi čudijo, o čemer nekatere govore z največjim spoštovanjem, to slovenski narodič prezira, zaničuje, sramoti, kolne — Ne, slovenski narod ne! Tako ne smemo reči. Slovenski narod ne, a njega inteligenca, glasilo slovenske inteligence, kakor se samo bahato imenuje — Slovenski Narod!

»Slovenski Narod« je na dan obletnice kronanja Leona XIII. in tisti dan potem, ko je praznoval starček na papeškem prestolu devetdesetletni god, napisal zoper papeža najostudnejši pamflet!

Že tedaj, ko je Leon XIII. razglasil sveto leto in je tudi med slov. ljudstvom našel vesel odmev glas: »pojdim v Rim!«, že tedaj je »Slovenski Narod« hotel oskruniti neomadeževano podobo Leona XIII. Ponatisnil je iz podlega Zolovega romana podoben odlomek. Sedaj, ko se slovensko ljudstvo pripravlja, da poroma v Rim k namestniku Kristusovemu izkazat mu ljubezen in udanost, sedaj je »Narod« s satansko zloba v drugo vrgel med ljudstvo pamflet, da bi oskruniti vernemu slovenskemu ljudstvu vsa

čuvstva in ognusil s svojo cinično podlostjo narodovo dušo!

»Slovenski Narod« je nagrabil neke kope grdi, podlih judovskih-rabinskih kletev in ta ostudni čifutski nagrabek je v soboto podtaknil — Leonu XIII! češ: glejte, tako proklinja namestnik Kristusov!

»Slovenski narod« bi rad z ostudno lažjo oskruniti jasno podobo sv. Očeta, ker drugače ne more!

Ob tem »Narod« hinavsko zavija oči, citira sv. pismo in pravi: Kristus je učil, da moramo ljubiti sovražnike, sveti Oče Leon XIII. jih proklinja. Kristus je učil, da moramo moliti, sv. Oče Leon XIII. kolne!

Kaj naj rečemo o tem satanizmu?

Ljudem okrog »Slovenskega Naroda« ne rečemo prav nič! Dokler smo mogli, smo se tolažili, da le iz nevednosti napadajo katol. cerkev. Ta tolažba je zadnji čas izginila in le predobro smo spoznali, da ti ljudje z jasno zavestjo uganjajo tako infernalne reči. Ta liberalno-masonska klika ima popolnoma rezko začrtan program, program Voltêrjev: zatrimo katoliško cerkev, izrujmo slovenskemu ljudstvu vero iz src!

Kar pravimo, pravimo le slovenskemu ljudstvu: Zadnji čas ločitve je tu! Kdor hoče rešiti slovenskemu narodu vero in poštenje, ta se odpovej za vselej tej kliki! Kdor pa nima toliko moštva, da bi se odpovedal »Slovenskemu Narodu«, ta naj živi v sramotni zavesti, da je hlapec podle liberalno brezverske klike, ki se je zaklela, da hoče iztrebiti iz duše slovenskega ljudstva najdražje, kar ima — katoliško vero in krščansko poštenje!

Čas ločitve je tu, zadnji čas! Kdor ima le še kaj krščanskega čuvstva, ta ve, kaj mu je storiti!

Državni zbor.

Dunaj, 3. sušca.

Vladni program

Sinoči je za dr. Stranskim govoril slovenski poslanec dr. Gregorec. Obžaloval je, da Jugoslovani v kabinetu nimajo za-

stopnika, ki bi vlado natančno poučeval o razmerah in posameznih vprašanjih na jugu države. Le tako bi bilo mogoče, da bi Slovencev ne prezirala birokracija, ki poroča na višja mesta neugodno za Slovence. Govornik dalje pogrša v vladnem programu jasne izjave, kako hoče vlada urediti jezikovno vprašanje za narodne manjšine na Koroškem, Štajerskem in v Šleziji. — Govor objavimo po zapisniku.

Dr. pl. Körber.

Dr. Stranskega govor je dal minister-skemu predsedniku povod, da je že sinoči pojasnil in spopolnil program nove vlade. Rekel je:

Moja izjava, s katero sem zbornici predstavil novo vlado, po mojem prepričanju ni mogla povzročiti odpora pri nobeni stranki. Namene je mogoče doseči, ako pokažejo dobro voljo vse stranke, katerim je na zboljšanju naših javnih razmer. Ker se vladi očita, da je njen program le v besedah, izjavljam, da sem takoj pripravljen od besed prestopiti k dejanjem, ako zbornica hoče podpirati vlado. Vlada sama ne more rešiti raznih vprašanj, ampak potrebuje pomoči ljudskih zastopnikov. V prvi vrsti pa je treba rešiti narodno vprašanje. Res je, na Češkem in Moravskem je že star boj mej češkim in nemškim narodom; ta boj je v zadnjih letih dosegel vrhunec. Vprašanje je, ali je mogoče končati ta boj. Državne koristi v prvi vrsti zahtevajo spravo in red. Drž. organizem je bolan, dokler divja boj mej Čehi in Nemci. Toda navzlic temu še trdim in upam, da je sprava mogoča. V to pa je v prvi vrsti treba, da zastopniki češkega in nemškega naroda opuste mejsebojno nezaupnost. Ako se to zgodi, potem res ne vem, zakaj bi se ta dva nadarjena, marljiva in napredna naroda ne mogla pobotati na svoji zemlji. Da bode mogoče rešiti jezikovno vprašanje, morata obe stranki nekoliko žrtvovati. Vprašanje je le, koliko. Tudi v tem oziru je mogoče most čez prepad. Treba je le več zaupnosti.

Vlada meni, da stori najbolje, ako obe pripravljajo se stranki zbližuje korak za korakom. To nit, ki naj bi vezala oba naroda, bode predla vsaka vlada, dokler

niti ne dokonča. Vlada bode delo dovršila kakor je obljubila, in stvari tako uredila, kakor je pravično za obe stranki. To je in ostane moje stališče. Skrivnih potov vlada ni nastopila, kakor se jej očita, in jih ne nastopi. Vlada nima skrivnih namenov, tudi krinke ne nosi.

Ker je dr. Stransky trdil, da je dr. pl. Grabmayr govoril v sporazumu z vlado, moram izjaviti, da to ni resnično. Vendar pa pritrujem dr. Grabmayru, ki je zagovarjal parlamentarne naprave in priporočal redno parlamentarno delo. Jaz le želim, da bi se uresničile njegove želje.

Proti očitanjem pa moram braniti politične uradnike. Ti imajo težke naloge, katere morejo le tedaj izvrševati, ako jim ljudstvo zaupa. Kakor pa moram braniti politične uradnike, ravno tako pa hočem skrbeti, da bodo uradniki svoje najboljše moči posvetili javni službi. Delati hočem na to, da bodo uradniki v vedni dotiki s praktičnim življenjem ter si z nepristranskim postopanjem pridobili zaupanje prebivalstva.

Poslanec Wolf se je pritoževal, ker je vlada iztirala tuje podanike, ki so javno širili agitacijo. Na to odgovorjam, da nobena država ne more dopuščati tujih agitatorjev mej svojimi državljani, posebno tedaj ne, ako se ustavljajo domačim oblastvom.

Gospodarski program vlade ugaja na vse strani, kar me jako veseli. Zato pa tudi želim, da bi se izvršil. Dr. Stransky meni sicer, da vlada ne misli resno s svojim programom. Mislim pa, da češko prebivalstvo višje ceni svoje gospodarske koristi, kakor g. posl. dr. Stransky. Naglašati moram, da je na vseh poljih mnogo dela in tožijo vsi produktivni stanovi. Imamo zastarele zakone, na drugi strani so ovire za razna podjetja in čutimo tudi pomanjkanje prometnih sredstev. Prebivalstvo težko pričakuje pomoči obrtu in industriji ter raznim drugim podjetjem. Vlada pa je pripravljena podpirati vse korake v tem oziru. V to vrsto spadajo tudi investicije, ki bodo v korist prebivalstvu. Da pa se to zgodi, treba je odstraniti politične ovire. Ta država ima lepe tradicije in ena najlepših je ta, da so narodi vedno pripravljeni zastaviti vse svoje moči

LISTEK.

Buri in moderni.

»Vsi osli so na strani Burov,« pisal je angleški list »The Natal«, ko se je svet norčeval iz Angležev, da so angleške mule ušle k Burov. Ni čuda, da se je angleški list pospel do tega izreka. Burski junaki so najizkušenejše generale mogočne Angleške potegnili neštevilnokrat za nos in neštevilnokrat je trda burska pest zamašila kričavo angleško bahatost. In to jih je skelelo in bolelo, da se je v hipu obrnil svet z občudovanjem na mali narod Burov. Tih je Bur in tesno je navezan na svojo rodbino. Evropa zre z občudovanjem na Bure, ne vedoč, da čilost in krepost in jasnost, treznost dejanja ustvarja Burov življenje, ki ni »moderna«, ki se kaj malo prilega novodobnim prerokom »svobodnega uživanja«.

Največja radost Bura je njegova rodovina. Njej živi, vzor zvestobe, na svoji farmi. V tej zakonski sreči ni mu dolgčas, tako več tednov ne vidi druge osebe, nego samo svojo rodovino in uslužbene črnce. V tej tiho postane Bur misleč, odločen. In ti po-

nosni, kremeniti Buri, pred katerimi morajo klanjati glave tudi naši moderni, zabičujejo svojim bradatim sinom, ko jih pošiljajo po opravkih v oddaljena mesta: »Moj otrok, ostani moj otrok in pazi, da v mestu ne zaideš v vragove mreže.« A bradati burski sin se ne posmehuje tem opominom svojega si-vega očeta, ne zakliče srdit in razžaljen: »Papa, jaz nisem več otrok!«, ampak udano obljubi očetu »čuvati in moliti, da ne pride v skušnjavo.«

Čuje se to kot pravljica, a resnica je. Poročajo to možje, ki so živeli mej Buri in ki niso »klerikalci«. In taki »otročja« Buri zro neustrašeno smrti v oči. Boreč se za prostost in stare svoje običaje.

V jutro bere svoji rodbini Bur kaj iz biblije in moli skupno z rodbino. Po običajni kavi prične se dnevno delo. Za živino-rejo se Bur zgodaj interesira. Otroci že dobé o svojem rojstvu v dar kako žrebce ali drugo živinčje, in čim večji je mladi Bur, tem bolj mu ob različnih slovesnih prilikah naraščajo taki darovi. Tako postane skoró dober živinorejec, kakor postanejo burska dekleta izborne oskrbovateljice perutnine. Perutnino goje dekleta z veliko skrbjo, vsaj v ondot-

nih mestih velja par jajec dve marki. Tako se vzgajajo Burov dobri gospodarji, dobre gospodinjice. Buri ne jedo nikdar, da bi se Bogu ne zahvalili za dar. Obeduje vedno skupno vsa družina. Po večerji pa bere hišni oče zopet iz nabožne knjige. Šolstvo se je v zadnjem času jelo zelo živahno razvijati. Dosedaj so poučevali Bure potujoči učitelji. Ko pride Bur v mesto, ne gre v gostilno. Njegov voz je njegov hotel.

Bur in Anglež! V teh dneh osvetljuje, ta dva, jeden s svojimi junaškimi sinovi požrtvovalnimi ženami, ki ne zapuste svojih mož niti v boju, in drugi z bolehnimi, izmozganimi svojimi vojaki pomilovalne, zafikujoče posmehe modernih na stare običaje, na staro poštenost, treznost in rodbinsko življenje.

Nehote primerjamo krepki narod Burov z žilavim poštenim narodom slovenskim, kateremu tudi krade zemljo tuja pohlepnost, kateri tudi zbira vse svoje moči, da si ohrani sveto zemljo rodno. Bode li naš narod vstrajen v boju, bode li možato, kakor Buri, kljuboval premoči? Strahom gledamo na napor, da bi se omehkužile narodu moči. »Uživaj svobodno!« zaklicali so pri nas

mladi možje z malo moralo, »Svetega ni nič, poštenega nič«, glasi se na drugi strani. »Spoznavati je narod pričel!« bahajo se možje, ki raje gledajo ob svoji strani roparja slovenske zemlje nego rodne brata in ki poleg tega prosvetliti hočejo narod s tem, da hočejo s pogreški posameznikov, (o svoji zakonski zvestobi molče), kazati: »Lumpi so vsi, ki se bore za principe krščanstva.« In kloni se nam glava, ako pomislimo, kako se pri tem krčijo slovenske meje, koliko hušji je pritisk na najlepše kose našega posestva.

Tedaj pa zremo pred seboj verni narod Burov, tedaj zremo njihovo junaštvo, ki prihaja iz trdnega zaupanja v Boga. 40.000 priprostitih mož je v burski armadi, večina nima pojma, kaj pomenja beseda »disciplina« in vender je vsak na mestu kot star vojak. Po mnenju propovednika Bosmanna prihaja to od tod, ker ima vsak Bur trdno versko prepričanje. Pred vsako bitko dvignejo Buri roke proti nebu. Spoštovanje vere očetov je tudi Slovincem potrebno v boju. Taki Slovenci ohranili bodo slovenstvo! In v teh mislih doni nam na uho bojna pesem Burov, pesem o Bogu, vojskinih trum.

za čast in veljavo države. In na to tradicijo apeluje vlada, da se jej posreči sprava. Vlada pa upa, da se tudi zbornica zaveda te tradicije. (Pohvala.)

S tem je bila debata pretrgana in posl. Resel je govoril še o nujnem predlogu poslanca dr. Dvořaka, da se prekliče cesarski patent iz l. 1854.

Volitev podpredsednika.

Avstrijski parlament je kakor razpokan in na vse strani zvezan lonec, ki pušča in prekipeva, ko ga postavijo k ognju. Kuharji morajo biti jako previdni, da se jim ne zdrobi v rokah. Tako provzroča vladi in strankam sedaj mnogo skrbi vprašanje novega podpredsednika. To vprašanje se je bilo razvilo skoraj že do nove parlamentarne krize.

Parlamentarno pravilo je, da ima manjšina ali opozicija svojega zastopnika v predsedstvu. Temu običaju se desnica nikakor ne ustavlja in je bila že v prejšnjih zasedanjih vedno pripravljena levici prepustiti eno mesto. Ta častna mesta pa morejo zavzeti možje, ki imajo sposobnost in resno voljo, da vodijo obravnave nepristransko in vzdržujejo red v zbornici. Tega pa desnica ne more pričakovati od poslanca Pradeja, ki je opetovano v zbornici in na javnih shodih ubiral pota za Wolfom in krepko podpiral nemško obstrukcijo. Kandidatura tega moža je torej naravnost provokacija. In vendar vsa levica, izvzemši poljsko ljudsko stranko, odločno vzdržuje to kandidato. Poljaki so izprva iz političnih vzrokov podpirali to kandidato, tudi katol. ljudska stranka se jej iz istih razlogov — ni ustavljala. Naša »Slovanska krščansko-narodna zveza« pa je sklenila, da v nobenem slučaju ne odda svojih glasov Pradeju, ki je eden najhujših nasprotnikov slovanskemu življu v Avstriji. Svoj čas so ravno levičarji zagnali huronski krik proti osebi dr. Ferjančiča, in zaradi »ljubega miru«, kakor so naglašali, je desnica nato kandidirala dr. Pieta. Temu pomisleku so se pridružili tudi češki poslanci z veleposestniki.

A drugi razlog je ta, da potem Slovani v predsedstvu nimajo nobenega svojega. To bi bilo naravnost poniževalno za slovanske poslance in njihove volilce. Včeraj popoldne šele so skovali klaverno kompromis. Desnica namreč prepusti prvo mesto podpredsednika nemški levici, Lupul pa odstopi in na njegovo mesto pride slovanski poslanec. A vprašanje s tem ni še definitivno rešeno. Prade se je baje izjavil, da ne sprejme izvolitve, ako ga voli samo levica in desnica odda prazne glasovnice. No, to je njegova stvar. Sicer pa ga bodo skoraj gotovo volili židje iz poljskega kluba in Rutovskega ožji pristaši. Drugo vprašanje pa je, ali Lupul odstopi. Ministerski predsednik je mej včerajšnjo sejo skoraj eno uro konferiral z Lupulom. Gotovo nista govorila o vremenu v Bukovini. In zadnje vprašanje je še, kdo bodi kandidat iz slovanskih strank. Tu imajo zopet, žal, časnikarji svojo besedo. Naglašam; žal, kajti ravno ti prekrižajo večkrat vse tajne dogovore in načrte ter s plačanimi vrsticami narekujejo svojo voljo strankam in parlamentu. Tako je bil češki klub dr. Začka imenoval kandidatom za podpredsednika. A včeraj so že znani intriganti hujskali proti njemu, češ, da je klerikalec. Sedaj je že vsakdo klerikalec, kdor ne trobi v židovsko-liberalni rog! Volitev se vrši šele v sredo. Do tedaj se bode vendar izvrševalni odbor desnice zjediniel za primerne kandidata.

Debata o vladnem programu

je bila danes končana, a razmere so še vedno nejasne. Poljaki, antisemitje, katoliška ljudska stranka in Italijani se v debati niso oglasili, ker menda čakajo v rezervi. Parlamentarni boj so nadaljevali češki poslanci s svojimi nemškimi nasprotniki. Češko-nemško vprašanje je bilo predmet vsem govorom. Skoraj vsi nemški govorniki so zahtevali nemški državni jezik, a češki poslanci zadoščenje za preklicani jezikovni naredbi.

Prvi današnji govornik, Peschka, je vihtel najprvo svoje topo kopje proti Čehom, potem pa pridno z motiko otepaval kepe na njivi. In to drugo delo mu gre uspešneje od rok, nego prvo.

Soc. demokrat Daszynski je pogrešal v vladnem programu potov in sredstev za

izvrševanje lepih obljub; dalje je po svoji navadi udrihal po aristokraciji in klerikalcih ter dunajskim antisemitom pretil z demonstracijami soc. demokratskih delavcev. Mej tem govorom je zopet Bielohlavek skrbel za zabavo galerije in skoraj prazne zbornice.

Dr. Menger je dajal lepe nauke vladi, kako naj izvrši svoj program, da zabrani absolutizem. Konečno je še češki poslanec dr. Pacak kot glavni govornik nemškim liberalcem izpraševal vest in jim našteval razne politične in gospodarske pregrehe iz polupretoklih časov.

Po vsaki debati se vrste še stvarni in nestvarni popravki. Rumunski poslanec baron Hormuzaki je ugovarjal raznim trditvam novega rusinskega poslanca iz Bukovine, viteza Wassilka. A ta mu je sproti točno odgovarjal, kar je vzbujalo mnogo veselosti mej poslušalci. Prala sta umazano perilo iz Bukovine, kjer so res turške razmere. Posl. Stephanowicz, ki ne pripada nobeni stranki, je dopolnil trditve viteza Wassilka, a Lupul je branil Rumune. Dr. Pergelt zahteva zopet nemški državni jezik, a dr. Pacak mu odgovarja, da so to prazne sanje.

V sredo je prihodnja seja; na dnevnem redu so volitev podpredsednika, dopolnilne volitve v razne odseke in zatožba Wittekevega ministerstva zaradi § 14. Torej zopet mlatev prazne slame.

Politični pregled.

V Ljubljani, 5. marca.

„Wiener Abendpost“ o papeževem jubileju. Povodom devetdesetletnice papeža Leona XIII. je pisal imenovani dunajski oficijozni list sledeče: Njegova Svetlost papež Leon trinajsti obhaja jutri devetdesetletnico svojega rojstva. To je jubilejni dan v jubilejnem letu. Z odkritosrčno ljubeznijo se ozira katoliško krščanstvo na svojega osivelega vodnika in učitelja, in kjerkoli še živi v sedanjem razburkanem in razdejanem času čut in razum za ono, kar veže minljivo z večnim, povsodi se bo jutri z veseljem občudovanjem spominjalo papeža miru, čegar častitljivo osebo na pragu večnosti obdaja žarek neumrljivosti. Njemu, nositelju in oznanovalcu katoliške misli, duhopolnemu poglavarju katoliške cerkve, varuhu in gojitelju vseh vednostij o božjih in človeških rečeh, kipel bo jutri nasproti iz milijonov src najiskrenejši pozdrav ljubezni... Z globoko resnostjo in paznim očesom je skozi 22 let uspehov polno vodil svojo težavno službo. Sklep kulturnega boja v Nemčiji je njegovo delo in pri reševanju premnogih socialnih vprašanj je uspešno posredovala njegova roka. Velike zasluge si je pridobil Leon XIII. za razširjenje katoliške cerkve na Škotskem in v Severni Ameriki, v Afriki in Indiji... Tako piše o devetdesetletnem starčku v večnem mestu list, o katerem se ne more reči, da ga pišejo »klerikalci«. Glasilo ljubljanskih liberalcev pa kot nalašč objavlja tem povodom gorostasne zgodovinske laži o sedanjem papežu, ki so jih že zdavnaj nehali pogrevati židovsko-framasonski listi. Noben avstrijski čifutski list ni velelepomenljivega jubileja grše proslavil, kakor umazani list ljubljanske inteligence. Sram jih bilo!

Razpor v desnici? Te dni se vsi levičarski listi zopet s posebnim veseljem pečajo z dozdavnim razporom, ki se je pojavil mej desničskimi strankami in čegar posledica bo baje popoln razpad desnice. Židovsko liberalni krogi komaj čakajo tega trenutka in bodo dokaj pripomogli k uresničenju te trditve. V resnici pa ni še tako hudo in vsaj formalno se še kaže, da desnica ni omajana. Najhuje je seveda zanjo sedanja podpredsedniška kriza, ki še sedaj ni rešena. Najnovejši listi sicer poročajo, da so glede Pradejeve kandidature za prvo podpredsedniško mesto baje Poljaki toliko dosegli, da bo slovanska večina oddala prazne glasovnice in bi bil toraj izvoljen samo z levičarskimi glasovi, dosedanji drugi podpredsednik Lupul bi se pa umaknil na ljubo češkemu kandidatu Začku. Ako se je to doseglo, potem je poravnana tudi ta kriza, vendar dvomimo, da bi se bili udali Čehi in Jugoslovani, ki sploh ne marajo Pradeja na predsedniškem mestu. Volitev prihodnjo sredo nam zadevo pojasni.

Italijanska vlada v zbornici nima sreče. Na dnevnem redu italijanske poslanske zbornice je namreč še vedno znani decretollegge. V glavni razpravi o tem zakonu si je Pelloux sicer priporil neke vrste zmago, ki je pa prav piškava. Zbornica je namreč z 222 proti 189 glasovom vsprejela predlog posl. Frascare, naj se vzame naznanje vladna izjava o tej zadevi in preide k razpravi o posamnih paragrafih vladnega načrta. Pripomniti pa treba, da šest poslancev niti glasovalo ni. Večina brez teh poslednjih znaša le 33 glasov. Vlada je računala vsaj na 50 glasov večine. S to večino si vlada ne bo mnogo opomogla, ker sedaj se prične šele prava bitka, pri kateri bo obstrukcija pokazala vso svojo moč. Posledica bo ali razpust zbornice ali pa odstop Pellouxove vlade.

Vladna predloga o pomnoženju nemške mornarice izgublja vedno več somišljenikov. Položaj se je v zadnjem času znatno poslabšal v kljub umetno vprizorjenemu navdušenju, za katero se dela vsestranska reklama. Vlada je menila, da bo vsaj večino centruma pridobila na svojo stran, a s svojim najnovejšim postopanjem proti katoličanom mej Nemci in pruskimi Poljaki, posebno pa z najnovejšim ukazom vojnega ministra, ki prepoveduje častnikom ženitev s poljskimi katoličankami, je vlada znatno pomnožila vrste nezadovoljnih v centru, ki bodo odločno nastopili proti vladni predlogi. Konečno bo brez dvoma igrala veliko ulogo zadnja cesarjeva brzojavka angleški kraljici.

Lord Rosebery se umika na celi črti iz javnega življenja. Na obnem zboru liberalne zveze v Edinburghu je naznanil vodja zbora, da je Rosebery odložil predsedstvo ter da se bo tudi sicer umaknil iz vseh liberalnih zvez. Bržkone mu politika sedanjih vladnih krogov ne ugaja in je menda uvidel, da z nikakim sredstvom ne more doseči svojega namena.

Knjige in časopisi.

»Stara Kranjska«. Pod tem naslovom je jel izdajati akadem. slikar Konrad Grefe kulturno zgodovinski zbornik, katerega prvi trije zvezki so ravnokar izšli, drugi trije zvezki (II. polletnik) bodo pa izšli sredi tekočega leta. Vsak zvezek ima po štiri slike o znamenitih cerkvenih zgradbah, gradovih ter drugih znamenitostih naše dežele v velikosti 33 x 42 cm. Pojasnjuje besedilo v nem. jeziku je sestavil pisatelj P. pl. Radics, poslovenil A. Funtek. Naročnina za vsak letnik je določena na 9 kron ali 1 K 50 v vsakemu zvezku. Prvi zvezek obsega sledeče slike v svitlotisku: Župna cerkev v Kranju, Valvasorjev grad Wagensberg, Ljubljanski grad. Znamenje pred Kamnikom ter Vodnjak pri Codellijevem gradu ob Ljubljani; II. zvezek prinaša: Rodbinski grad Turjak, Trojna kapela v razrušenem »Starem (recte Malem) gradu kamniškem, Kostišče pri Mokronogu, Znamenje blizu Ljubljane ter Darilna skrinjica pri Škofji Loki; tretji konečno obsega štiri slike, predstavljajoče jedno cerkev in nekatere umetnostne proizvode.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 5. marca.

»Papeževa kletev«. V soboto je »Slovenski Narod« priobčil podel podlistek. V njem se na nečuden način norčuje iz papeževe nezmotljivosti in Leona XIII. Potem pa je ponatisnil veliko kletev in pravi: To je kletev, s katero je sveti Oče prekel Taxila, da bi se nad njim maščeval radi kolosalne blamaže. Ni treba praviti, da se je »Narod« v svoji podli zlobi zopet zlagal! Zlagana je vsa ekskomunikacija Taxila! Dodenimo le še to, da je prav vedoma od »Naroda« zlagana! Ta laž je šla že pred nekaj časom po nemških liberalno-čifutskih in socijalističnih listih. Pošteni listi so takoj pojasnili stvar ter pokazali, kako strašno neumni in zlobni so neke vrste listi. Vsako budalost, vsako najbedastejšo laž, vsako najsmušenejšo burko takoj verjamejo, če je le zoper katoliško cerkev. Celo svoje grdobije podtikajo katoliški cerkvi! Listi so to pojasnili in »Slovenskemu Narodu« je bilo to dobro znano. A kljub temu je zanesel to laž tudi med naš narod. Da, zanesel jo je s posebno zlobo. Že pred

štirinajstimi dnevi se je govorilo po Ljubljani, da »Narod« pripravlja nekaj zoper papeža. A »Narod« je čakal do dne, ko je Leon XIII. praznoval devetdesetletni god in obletnico svojega kronanja! Ta dan je še le vrgel ostudni pamflet med slovensko ljudstvo! Če je to pošteno, prosimo, o tem naj sodi tista inteligenca, ki tako zvesto prebira »Narod«! Kdor se še sedaj ne sramuje »Slovenskega Naroda«, ta pač nima nobenega sledu sramožljivosti in poštenja! — Jutri bomo pojasnili genezo te »kletev«!

Občinski svet ljubljanski. V soboto zvečer se je zbral občinski svet ljubljanski, da protestuje proti temu, da je kranjska deželna vlada sistirala vsled pritožbe Nemcev njegov sklep z dne 30. januarja t. l., s katerim je določil, naj bo do odlej vsi javni napisi na vseh ulicah, cestah in trgih samoslovenski. Navadno je v drugih mestih, da se obč. svetniki ob takih prilikah potrudijo, da je protest kolikor mogoče sijajen. Mnogo ljubljanskih obč. svetnikov ima menda velik respekt pred baronom Heinom, zato niso vsi prišli k seji. V prvi vrsti so se odlikovali s svojo nenavzočnostjo c. kr. profesorji. Vsega vkup je bilo navzočih okoli 16 obč. svetnikov. Predsedoval je podžupan vitez Bleiweis, ker je župan na odpuštu. Predsedstvenih naznanil ni bilo nič. Ko bi kak češki žid n. pr. Penižek praznoval 90letnico svojega rojstva, bi gotovo čuli dolgovezne slavospeve s predsedniškega stola, ker je pa samo Leon XIII. praznoval te dni 90. leto blagoslovljenega svojega delovanja, tedaj se niti podžupanu ni vredno zdelo omeniti to v zbornici katoliške Ljubljane. Na Dunaju so se vsi obč. svetniki vzdignili, ko je govoril dr. Lueger, prebral adresu z Dunaja na sv. očeta, pri nas pa menda v verskem oziru ni v obč. svetu niti toliko tolerance, nego se je dobi mej dunajskimi židovskimi obč. svetniki. O vladnem sistiranju sklepa obč. sveta je poročal občinski svetnik Plantan. Kazal je na nedoslednost dež. vlade, ki se je še nedavno v slični zadevi proglasila nekompetentnim. Obč. svet ima pravico v svojem delokrogu določati napise. V tem oziru je samo dež. odbor višja oblast obč. sveta. Proti vtikanju dež. vlade kranjske v avtonomna prava občine se je sklenil rekurz na ministerstvo notranjih zadev.

Koncert in predstava v deželnem gledališču. Jutri, v torek, 6. t. m. je v deželnem gledališču koncert ruske narodne pevske družbe Nadine Slavjanske (40 oseb v staroruskih kostumih 16. in 17. stoletja) ter koncert velikoruskega Balalajka orkestra pod vodstvom Nadine Slavjanske. Vspored: I. oddelek: 1. Ruska vojaška koračnica, priredila N. Slavjanska. 2. Venec starih ruskih narodnih pesni, priredila N. Slavjanska. 3. »Kovač«, ruska pesem. 4. Svoj prstan skrijem. Pesni poje a-cappella zbor. — II. oddelek: Velikoruski Balajka orkester svira: a) »Mesec jasno sveti« narodna pesem (iz gouvernemente Smolenskega), priredil Andrejev. b) Vojaška — priredila N. Slavjanska. c) »Barinja« ruska plesna pesem. — III. oddelek: Cerkvni zbori a-cappella 1. Oče naš! v slogu petja samostanskih cerkvenih zborov 16. stoletja — (iz Kijeva) 2. Pesen kerubinov zložil Bortnijanskij — IV. oddelek: 1. Legenda, zložil Čajkovskij. 2. a) »Megla pada«, zložil Vilboa. b) Dva gavrana, zložil Dargomižskij (moška četverspeva). 3. Rudeči sarafan, zložil Varlamov. 4. »Ej uhnem« slavná pesem »burlakov« na Volgi. — Pred koncertom ruske družbe igra dramsko osobje slovenskega gledališča jednodejansko veseligr: »Pri puščavniku«.

Repertoar slovenskega gledališča.

Ker je jutri koncert ruske pevske družbe Nadine Slavjanske, gostuje gospa Lierka pl. Šramova iz Zagreba še le v četrtek dne 8. t. m. v igri »Pariški potepuh«.

Še enkrat pust! V Gradcu so zbijali včeraj, prvo postno nedeljo, še enkrat pustne šale. Nemške neodrešence so zabavali veliki politiški komedijanti Wolf, Schönerer, Iro in dr. pri zaprtih dverih. Vsekako zelo tragikomično, da se morajo nemški junaki v najbolj nemškem vseh nemških mest zapirati. Da ljudstvo ne bi ostalo brez zabave, sklicali so socialni demokratje velik ljudski shod, na katerem so iz nasprotnosti do nem-

kljih nacionalcev proglasili Gradec za internacionalno mesto! Kot govorniki na tem shodu so nastopili soc. dem. državni poslanci Schrammel, Cingr in Resel. Največ zanimanja je vzbudil Čeh Cingr, o katerem so graški socialisti zvedeli, da je bil dvajset let rudar. O svojem oboževanem Realu živo pogrešajo take hvale. Govori sami so bili nenavadno plitvi in brezbarveni. Na koncu se je sprejela resolucija, v kateri se obsoja ves narodni prepir in izreka občudovanje in simpatije stavkajočim rudarjem. Predsednik Muhič je opozarjal sodruge, da naj bodo v tako resnih časih vedno pripravljeni, da se lahko v tako velikem številu zbero. Bržkone nameravajo demokratje veliko demonstracijo radi volivnega reda v Gradcu.

Koncert Nadine Slavjanske. Iz Maribora. V torek dne 6. t. m. priredi svetovnoznani ruski vokalni zbor Nadine Slavjanske veliki koncert v dvorani »Narodnega doma« z jako zanimivim vspešnim.

Osebnosti. Učitelja na tukajšnji strokovni šoli za lesno industrijo gg. Julij Springer in Josip Vesel sta dobila naslov profesorja. — Drugo učiteljsko mesto na šoli v Premu je podeljeno začasno Alojziji Delak, učiteljici zasebne šole »Šolski dom« v Gorici.

Umrl je 3. t. m. Matija Vovk, ki je leta 1898 bil sprejet v ljubljansko bogoslovje, pa radi bolezni ni mogel vstopiti. Pogreb je bil danes na Ovsiašah pri Podnartu. N. v m. p.!

Poročil se je g. Lovro Pokorn v Celju z gđ. Marijo Gašparin iz Škofje Loke.

Iz Velikovca. Era Rotšedel. Še ni dolgo, kar so mogli nemškonačijonali listi s zadoščanjem konstatovati, da je prišel v Velikovec za okrajnega sodnika g. Rotšedel. Mi ga že čutimo, in skoraj bomo prišli do prepričanja, da se nemški listi niso zastonj veselili prišleca. Dozdaj so naši gospodarski zadrugi prihajale zapreke najpopred ob obdne, pozneje od c. k. okrajnega glavarstva, — zdaj pride tudi že c. kr. sodnija. Pred nekaterimi dnevi bil je namreč iznenaden kmet Rabe p. d. Kilijan v Obrah s kaznilnim odlokom, glasečim se tako: Vom k. k. Bezirksgerichte in Völkermarkt wird auf Anzeige des Gemeindeamtes Völkermarkt, dass Josef Rabe vlgo Kilijan in Haimburg am 21. Febr. vormittags längere Zeit sein Pferd vor dem Hause Nr. 5 unbeaufsichtigt stehen liess, infolge Antrages des mit den staatsanwaltschaftlichen Verrichtungen betrauten Herrn gegen Josef Rabe wegen Uebertretung nach dem § 430 St. G. B. eine Arreststrafe von 24 Stunden verhängt. Pripomniti moram, da kmet Rabe niti zaslišani ni bil. Dejstvo, ki je s pričami dokažemo, je: Kmetje privažajo žito ob sredah v zadržno hišo v Velikovcu; med drugimi prišel je tudi Kilijan, ko je bil svoje blago oddal, postavil je svoj voz, da drugim napravi prostora, iz dvorišča pred hišna vrata, proseč g. blagajnika: prosim, dajte mi hitro denar, jaz konja ne smem pustiti. Kmet je stal tedaj med durmi, kakih 6 korakov proč od voza in to niti pol minute ne, in zaradi tega je obsojen pošten človek brez zaslišanja, ne v denarno globo, marveč v z a p o r. Pričakujemo skoraj, da bo velikovska občina morebiti napravila na vsaki strani mesta jedne vislice za naše zadržnike. Vlada govori toliko o podpiranju gospodarskih zadrug, njeni organi pa praktično tako izvajajo lepo teorijo! Obžalujemo, da je c. kr. sodnija pred kritiko preveč varna. Napravil se je seve priziv zoper tako obsodbo, bomo videli, kaj bo izdalo.

Z Iga pod Ljubljano se nam poroča: Znani zaupni mož ljubljanskega trgovskega liberalnega društva Lojz Minatti na Igu je pogorel. Trgovsko društvo je tožilo naše kmetijsko in gospodarsko društvo na Igu pri deželnem sodišču, toda je vsled lažljivih podatkov Minattijevih obsedelo. Deželno sodišče je oprostilo naše kmetijsko društvo na podlagi resničnih dokazov. Kdo dela nemir v naši fari? Odgovorite A. Minatti!

Avstrijske državne železnice za Pruse. Nemški železničarji so naredili na železnisko ministerstvo prošnjo, v kateri meji drugim zahtevajo: »Po dovršeni enoletni preskušnji bodi definitivno nastavljen na avstrijskih c. kr. drž. železnicah vsakdo, ali je avstrijski podanik, ali ni«. Upajmo, da se bode slovenskim krščanskosocijalnim

delavskim društvom potom slovenskih poslancev posrečilo, prevreči nemški načrt, s katerim bi se rado odrinilo od avstrijskih železnice slovanske uslužbenice in na osredilo s Prusi, katerih imamo že sedaj dovolj mej železniškim osebjem.

Porotne obravnave v Ljubljani. Danes dopoldne se je zagovarjal pred porotniki 39letni oženjeni hišnik in mesarski pomočnik Jos. Starkl iz Želeč pri Bledu radi javnega nasilstva. Kaznjivo dejanje storil je pred štirimi leti na Bledu, a je bil še le nedavno ovađen. Obravnava je bila tajna. Dobil je tri leta ječe.

Županom celjske okolice je bil izvoljen dosednji vlezaslužni župan g. Matjež Glinšek, veleposelnik na Gornji Hudi nji

Petindvajsetletnica Hrvatskega Pravniskega društva se je praznovala z velikim sijajem pretečeno soboto v Zagrebu. Jubilejska seja se je vršila popoldne v veliki dvorani sabora. Predsedoval je društveni načelnik pl. Burgstaller. Vseučiliški prof. Spevec govoril je slavnostni govor, kateremu je sledilo zanimivo poročilo društvenega tajnika. Zvečer je bil banket v okrašenih, velikih dvorani »Glasbenega zavoda«. Udeležili so se tega slavlja najodličnejši zastopniki pravniskega stanu v Zagrebu in zastopano je bilo polnoštevilno tudi najvišje uradništvo Hrvatske. Udeležnikov šteli smo nad 200. Teh slavnostij udeležilo se je tudi društvo »Slov. Pravniki« po deputaciji, v kateri so bili: dr. Ferjančič, dr. Krisper in dr. Majaron. Vsprejem Slovencev bil je sijajen. Napitnica Slovincem v čast pri banketu bila je z gromovitimi »Živio« klici sprejeta. Sploh je ta slavnost kazala ne le velik napredek pravnistva na Hrvatskem, temveč osvedočila nas je tudi o velikih simpatijah, ki vladajo še vedno mej hrvatskim pravnistvom za slovenski narod.

Suspendiran notar. Notar Karl Filafeto v Ptuj je provizorično suspendiran. V neprostovoljnem pokoju se mu morda umiri burna nemškoračikalna kri

V bolnico usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem Mestu so vsprejeli minuli mesec 115 bolnikov, iz prejšnjega meseca jih je ostalo 69. Ozdravljenih je bilo 88, 17 zboljšanih, štiri so odpustili neozdravljene, trije so umrli. Oskrbovalnih dni je bilo 2110. Koncem februarja je ostalo 72 bolnikov v zavodu.

Srebrne novce po 5 kron bodo pričeli izdajati 15. t. m. V promet jih pride v Avstriji 8-96 milijonov, na Ogerskem pa 3-84 milijonov kosov. Naredba o prometu tega denarja izide 10. t. m.

Konja dež. predsednika sta se danes dopoldne splašila na Tržaški cesti. Utrgala sta »strange« in se zaletela v nek telegrafni drog.

Pogreša se že mesec dni 10 let stari Francišek Žagar iz Rebra štev. 9.

Udarjeni ljubljanski »šnopsarji«. To je bilo prepira in jeze včeraj in v soboto v Ljubljani mej točilci šnopsa in mej šnopsarji. Policija je prepovedala v soboto od 6. ure zvečer do nedelje opoldne točenje preljubega »žganja« v takozvanih glavnih ljubljanskih šnopsarijah, katerih je baje 10. Kaj bo, kaj bo so rekli šnopsarji, ker v soboto in nedeljo zvečer ne bomo mogli »mačka kropiti«. Žene šnopsarjev pa so na ves glas hvalile policijskega svetnika gosp. Podgorška, ker so jim moške prinesli v soboto več denarja domov, nego po navadi. Pametna naredba.

Bur na Žabjaku? Ivan Jaklič iz Kranja bil je že lani namlatil kavarnarja tukajšnje kazine Hermana Oswalda. Namestu, da bi se dal radi telesne poškodbe zapreti, jo je raje popihal iz Ljubljane. Sedaj se je Jaklič nakrat vrnil v Ljubljano ter pripovedoval, da je bil mej Buri, kjer so ga Angleži ujeli, a je ušel. Jaklič pa najbrže ni bil nič dalje, nego v Marseilu! Da je bil mej Buri, je le baharija, ker je hotel s tem postati interesantna oseba v Ljubljani.

Zaklenjen bolnik. Z rešilnim vozom so včeraj iz Kolodvorskih ulic št. 20 prepekljali v deželno bolnico 84 let starega tovarniškega paznika Antona Bašato. Bašato je bil že nekaj časa bolan. Dva dni je bil že zaklenjen. Prebivalci v hiši so končno ulomili vrata in dobili Bašato le še malo živega. Našli so pri njem 2000 gld. denarja

delav. begun. V soboto je prodajal na Dunajski cesti neznan človek nekemu vojaku srebrno uro z verižico za 2 kroni. Vojaku se je tako nizka cena zdela sumljiva, zato je poklical stražnika, ki je aretoval sumljivega prodajalca ure. Aretovani je povedal nepravo ime čes, da je Jakob Čunak iz Beričevega. Končno je priznal, da mu je ime Vencel Linhart iz Razdelov, okr. glav. Kladno, in da je desentiral od 9. lovskega polka. Povedal je, da je vlomil v kovčeg svojega sovojaka in mu ukradel 46 kron in uro. Tudi to je skoro gotovo laž. Najbrže je aretovanec France Kranjec, ki je, kakor smo poročali, ušel iz cerkniškega zapora.

Iz raznih krajev. Proti utesnitvi krošnjarstva se je izrekla trgovinska zbornica na Dunaju. — Novo cerkev bodo dobili v Št. Andrežu pri Gorici. Staro cerkev so minoli teden pričeli podirati. — Nove orglje bodeta izdelala brata Zupan iz Kamne gorice za Bilje. — Utopiti se je hotel v Vertobjici na Goriškem delavec J. Bizjak iz Gorice. Rešili so ga iz vode še ob pravem času. — Raiffeisnovu posojnico so ustanovili v Čepovanu, v Bukovici na Goriškem pa so v »oštariji« napravili bralno društvo. — Tlečo dinamično patrono je vrgel nek rudarski delavec v Tarnovico v skledo, ker mu je žena skuhala slabo jed. Patrona je eksplodirala in ženo smrtno ranila. — V Rim sta prispela v soboto iz Tridenta dva posebna vlaka s 1200 romarji. — V celjski cinkarni je stroj zgrabil delavca J. Einsiedlerja za roko ter mu jo tako zmečkal, da so mu jo morali odrezati. — Kmetijsko društvo na Pilštajnu je imelo včeraj shod. — Poroko na smrtni postelji je imel v Andritz pri Gradcu delavec Leopold Hoffmann s svojo večletno nevesto Marijo Schiller. — Umrl je v Gradcu bivši štajerski deželni fin. ravnatelj vitez Ferro. — Srbska kraljica Natalija je naredila oporoko, v kateri določa svoje premoženje revežem v Srbiji in na Francoskem. Kralj Aleksander ne dobi nič. — Poljska dekleta na Poznanjskem ne smejo jemati v zakon nemški podčastniki. Komandant poznanskega vojaštva je izdal to originalno prepoved. Ne ve se, zakaj je g. komandant na slovanska dekleta tako hud. — Četrto kurijo dobe pri obč. volitvah v Pragi. — V Ameriko se je odpeljalo meseca februarja z ljubljanskega južnega kolodvora 323 oseb. — V zvezi krščanskih žena na Dunaju je sedaj organizovanega 14.000 dunajskega krščanskega ženstva. — Spomenik kardinalu Lavigerieu so odkrili v Viskri v Algiru. — Mednarodni katoliški kongres bode v Parizu o priliki svetovne pariške izložbe. — Angleška kraljica bode nastopila večje potovanje ter bode obiskala nemškega cesarja. Govori se, da se v Inomostu sestane tudi z našim cesarjem. — Poroka nadvojvodinje Stefaniye z grofom Lonyayem se izvrši po najnovejših virih 22. t. m. — Turški sultan je čestital Angležem na premagi Cronjeja. Poročila nemškonačijonali listov, da je čestiko poslal Angležem tudi naš cesar, so skoro gotovo lažnjiva. — V vodo vreči so hoteli v Glasgovo na Angleškem profesorja Tillesa, ker je očitno pokazal simpatije Burom. 400 Angležev je prišlo nanj z lopatami in krampi.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 5. marca. Z zanimanjem se pričakuje jutrajšnja razprava o vladni izjavi v gosposki zbornici. Govorili bodo grof Schönborn, knez Auersperg grof Meran, tudi od Poljakov in Čehov se bodo člani oglasili.

Dunaj, 5. marca. Papežu so brzojavno nadalje čestitali katol. ljudska stranka, krščanski socijanci in poljski klub. — V poljskem klubu so izrekli sožalje ob smrti škofa Soleckega. Na mesto Bilinskega je kot klubov podpredsednik izvoljen Dzieduziesky, v parlam. komisijo pa David Abrahamović, Milevski, Kozlovski, Ceck in Doulemba.

Budimpešta, 5. marca. Banffy je na napad »Vaterlanda« odgovoril s tem, da je po svojih sekundantih Danijelu in Gajaryju zahteval preklic novice ali pa imenovanje pisca.

Vojska v Južni Afriki.

Na južno-afriškem bojišču je zavladal zadnje dni nekak mir. Niti o praskah mej raznimi predstražami in patroljami ni nikakih poročil. Maršal Roberts, ki je 2. t. m. odšel iz Kimberleya, je dovolil svojim četam jeden dan odmora in se v soboto vtaboril v Ostfonteinu, v kraju zahodno od Emausa na cesti v Bloemfontein. Kraj se mu je zdel primeren za taborišče, ker je ondi skupina holmov, katerih Buri menda ne bodo skušali vzeti. Sploh pa tudi Robertsova armada potrebuje počitka, ker je bila 14 dnij navezana na polovično porcijo, kakor pravi Roberts, ko poroča, da se mu sedaj bližajo vozovi z živežem. Le to mu ni všeč, da ima seboj premalo prevozne živine, kar neizmerno ovira transport. Iz te zagate si hoče pomagati s pridobitvijo železnice, ki vodi iz Colesberga v Bloemfontein. To delo po njegovi sodbi ne bo pretežavno, ker so se Buri že umaknili do Norwals-Ponta.

Kje se zbira burska armada, še sedaj ni gotovo. Listi poročajo sicer, da se nahaja 6-7000 Burov nekje pred Bloemfonteinom na dobro utrjenih pozicijah, o ostalih burskih četah se pa še popolno molči.

London, 5. marca. Reuterjev urad poroča iz Dortrechta 4. t. m.: Divizija generala Brabanta je minulo noč dospela do tabora Burov, ki zavzemajo močno pozicijo blizu Bushmans-Hoeke pri Molteno, ter jih napadla.

Newyork, 5. marca. »Word« objavlja brzojavko poslanika Leydsa, ki pravi, da so Buri sedaj voljni skleniti mir, a le na podlagi neodvisnosti.

Sidney, 5. marca. Chamberlain je zahteval nadaljnjih 2000 mož za Južno Afriko. Ministerski predsednik avstralskih kolonij je zahtevi ustregel.

London, 5. marca. Iz Rensburga brzojavljajo 2. t. m.: Angleška prednja straža je minulo noč zasedla Achtertang. Buri so utrdili svoje postojanke pri Norwalsponti ob reki Oranje.

London, 5. marca. »Times« brzojavljajo iz Laurencio-Marqueza 2. t. m.: Predsednik Krüger je odpotoval iz Pretorije. Pravi, da bo obiskal predsednika Steyna, da se dogovorita glede mirnih dogovorov.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni. prevel I. B.—č.

(Dalje)

Don Abbondio je bil zatopljen v pisanje in ni opazil ničesar. Ko sliši Renzo to stopicanje, zgrabi Lucijo za roko, jo stisne, da bi jo ohrabil, ter jo, na celem životu trepetajočo, potegne za sabo, ker sama bi ne bila mogla iti. Po prstih vstopita, pridržujoč sapo ter se skrijeta za oba brata. Ko don Abbondio neha pisati, prečita še enkrat pazljivo pisanje, ne dvignivši oči, zgane je in reče: »Sedaj bote zadovoljni?« Z jedno roko sname naočnike, z drugo pa izroči pisanje Toniu, in pogleda kvišku. Tonio stegne roko po pismu ter stopi na jedno stran, Gervaso pa na njegov migljaj na drugo. Sredi se prikazeta, kakor na odru, Renzo in Lucia. Don Abbondio pogleda najprej zmedeno, potem bolj razločno, se prestraši, osupne, se raztogoti, misli in nekaj ukrene: vse v istem času, ko Renzo pripravljen izgovori besede: »Gospod kurat, vpričo teh svedokov, to je moja žena!« Njegove ustnice se še niso bile zaprle, ko vrže don Abbondio papir ob tla, zgrabi z levico hlastno za svetilko, z desnico potegne prt z mize ter vrže besno na tla knjigo, papir, črnilo, sipo, in skoči mej stoli in mizo proti Luciji. Ubožica je z onim svojim nežnim, a tedaj tako tresočim glasom izustila: »in ta...«, ko jej don Abbondio siloma vrže prt čez glavo in obraz, da ne bi mogla vsega izgovoriti. Takoj nato izpusti na tla svetilko, katero je držal v drugi roki, ter si pomaga še s to roko, da zamota prt okrog Lucije, kakor bi jo hotel zadušiti. Mej tem pa kriči, kolikor mu iz grla more: »Perpetua, Perpetua! Izdan sem! pomagajte!« Ugasujoča svetilka na tleh je medlo utripajoč obsevala Lucijo, ki se vsa zmešana ni upala niti razmotati se in je bila podobna v obrisih zasnovani ilovnati sohi, čez katero je vrgel umetnik mokro platno.

Ko luč popolnoma ugasne, izpusti don Abbondio ubožico ter tipajoč išče vrat, ki so držala v neko bolj notranjo sobo. Ko otiplje vrata, zaklene se v sobo, neprenehoma kričoč: „Perpetua! izdan sem! Pomagajte! Vun iz te hiše! Vun iz te hiše!“ V sobi, kjer so ostali naši znanzi, je bilo vse narobe. Renzo skuša zadržati kurata in tiplje z rokami po zraku, kakor bi lovil slepe miši; ko pride do vrat, potrk, kričoč: „Odprite, odprite; ne kričite tako!“ Lucia kliče Renza zamolklo in ga prosi: „Pojdimo, pojdimo odtod, za božjo voljo!“ Tonio pometa z rokami po tleh in išče svoje pobotnice. Gervasio pa kriči in skače kakor obseden ter išče izhoda na stopnice, da bi odnesel zdravo kožo.

Sredi teh homatij moramo mimogredé nekaj omeniti. Renzo, ki je po noči vlomil v tujo hišo, ki se je tatinski prikradel vánjo, ki je oblegal gospodarja v njega lastni sobi, je delal po vsem soditi krivično. In vendar se je na vse zadnje delala krivica njemu. Don Abbondio, ki je moral presenečen, prestrašen bežati od svojega mirnega opravila, se nam zdi žrt. Vendar je bil v resnici le on tisti, ki ni delal prav. Tako se godi pogosto na svetu... hočem reči: takó se je godilo v sedemnajstem veku.

Ko obleganec izprevidi, da se sovražnik ne namerava umakniti, odpre okno, ki je bilo obrnjeno na prostor pred cerkvijo, ter začne vpiti: „Pomagajte! Pomagajte!“ Mesec je jasno svetil; senca cerkve, in še bolj pa dolga in ostra senca zvonikova se je raztezala temno in razločno po nekoliko poraščenem razsvetljenem prostoru. Vsako stvar je bilo lahko razločiti kakor pri belem dnevu. A kolikor daleč je seglo oko, nikjer ni bilo žive duše. Tik postranskega zidu cerkve, na oni strani proti župnišču, je stala majhna zakotna hišica, kjer je spal cerkvenik. Ta se vzbudi pri tem čudnem kričanju, skoči na noge, teče naglo vun, odpre zvonjanja okna, pomoli glavo skozi in reče s krmečljivimi očmi: „Kaj pa je?“

„Teci, Ambrogio! Na pomoč! Ljudje so v hiši!“ vpije don Abbondio. „Tako pridem“, odgovori cerkvenik, potegne glavo nazaj, zapre okno ter si napol zaspan, napol prestrašen izmisli sredstvo, s katerim bi bolj izdatno prihitel na pomoč, nego ga je kdo prosil — ne da bi bilo njemu treba, mešati se v kakoršenkoli metež. Hitro popade hlače, ki so ležale na postelji, stisne jih pod pazduho kakor kak imeniten klobuk ter steče skokoma po lesenih stopnicah navzdol, v zvoniku zgrabi za vrv večjega izmed dveh zvonov in začne bít plat zvona.

(Dalje prih.)

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm.

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje bero- metra v mm.	Tempe- ratura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v m.
3	9. zveč.	730,5	-6,2	sl. svzh.	jasno	0,0
4	7. zjut.	729,1	-10,0	sl. sever	sk. jasno	
4	2. popol.	728,1	-8,1	sr. svzh.	sneg	1,2
4	9. zveč.	730,1	-4,1	p.m. svzh.	oblačno	
5	7. zjut.	739,7	-5,7	sr. jvzh.	oblačno	1,2
5	2. popol.	736,3	-0,3	sr. vzh.	skoro jasno	
Srednja temperatura sobote				-6,7°,	normale: 1,6°.	
Srednja temperatura nedelje				-5,7°,	normale: 1,8°.	

Poštno praktikantinja

sprejme takoj

poštni in brzojavni urad v Solkanu poleg Gorice. 173 3-3

Zahvala. 205 1-1

Za mnoge dokaze srčnega sočutja ob času bolezní in smrti najine nepozabne matere, oziroma tašče se tem potom najiskrenejše zahvaljujem.

Posebno se zahvaljujem čast. gospodinu bogoslovcem za ganljivo petje; preslavnemu oficirskemu zboru c. in kr. divizijskega artilerijskega polka št. 7, kakor zastopnikom raznih učnih zavodov za mnogoštevilno udeležbo pri pogrebu in vsem ljubim prijateljem za darovane lepe veace.

V Ljubljani, dne 5. marca 1900.

Albin Belar in Andrej Žumer.

Vabilo

na

občni zbor

„Hranilnice in posojilnice v Cerkljah pri Kranju,

regist. zadruga z neomejeno zavezo“,

kateri bode

v nedeljo 25. marca 1900

ob 3 uri popoldne

v župnišču.

Vspored:

1. Poročilo ravnateljstva.
2. Poročilo nadzorništva.
3. Potrjenje računa za leto 1899.
4. volitev ravnateljstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Opomba. V slučaju, da občni zbor ne bi bil sklepčen, vrši se ob 4. uri isti dan drugi občni zbor na istem mestu in z istim vspeškom ter se bo sklopalo brez ozira na število navzočih udov.

203 1-1

Načelnistvo.

VABILO

na

OBČNI ZBOR

„Hranilnice in posojilnice v Mengšu,

registr. zadruga z neomejeno zavezo“,

ki se vrši

v nedeljo 25. marca 1900

ob 3. uri popoldne

v spodnjih prostorih kapelanije.

Vspored:

1. Poročilo ravnateljstva.
2. Poročilo nadzorništva.
3. Potrjenje računa za leto 1899.
4. Volitev ravnateljstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Opomba. V slučaju, da občni zbor ne bi bil sklepčen, vrši se ob 4. uri isti dan drugi občni zbor na istem mestu in z istim vspeškom ter se bo sklopalo brez ozira na število navzočih udov.

204 1-1

Načelnistvo.

Leštilni odtiskalni papir,

odlikovan na svetovni razstavi v Čikógi. Preprosto uporabljen za posnemanje poljubnega lesorja pri pohištvu, vratih itd. Dobiva se pri tvrdki BRATA EBERL v Ljubljani, Franciškanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 228 20 11-9

Kuharica

želi službe, pri katoliški družini ali pri kakem duhovniku, 201 3-1

Več pove upravništvo „Slovenca“

MATTONIJEV GISSHÜBLER

naravna

alkalična kislina

kot zdravilni virelec že stoletja znana v vseh boleznih (1.) 10 9

sapnih in prebavnih organov,

pri protinu, želodčnem in mehurnem kataru. Izvrstna za otroke, prebolele in mej nosečnostjo. Najboljša dijetetična in osvežujoča pijača.

Izvirke: Giesshübl Sauerbrunn, želez postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih. Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Polenovko,

dobro namočeno, priporoča

Rudolf Petrič, trgovina s specerijskim blagom.

Valvazorjev trg št. 6, nasproti križanski cerkvi. 200 6-1

Takoj dá na račun gostilno „Triglav“ v Lescah

Adolf Hauptmann

206 3-1

v Ljubljani.

Zanesljiva pésterna

(sme biti tudi kaka vdova) se išče k mesec staremu otroku, kateremu ima biti varuhinja po dnevu in po noči. 181 3-3

Več pove upravništvo „Slovenca“.

Služba organista v Trziču.

Ker je naš občesplošni g. organist dobil službo, na kateri mu je za slučaj starosti in onemoglosti zagotovljena tudi pokojnina, razpisuje se s tem služba organista v Trziču.

Plače je stalne 800 in štolnine od 200—300 kron na leto in prav lepo prosto stanovanje.

Sprejme se le spreten orglavec, ki je večč cerkvenemu in zlasti koralnemu petju ter zmožen voditi tudi večje pevski zbor.

Službo je nastopiti 1. junija, prošnje pa vložiti do 31. marca 1900 pri

158 3-2

farnem uradu v Trziču.

Št. 6635.

Razglas.

185 2-2

V smislu deželnega zakona s 17. dne junija 1870, št. 21. dež. zak. o varstvu zemljiških pridelkov proti škodi gosenic, hroščev in drugih škodljivih mrčesov naročam vsem posestnikom, uživalcem in najemnikom zemljišč v ozemlju mestne občine ljubljanske, da jim je

do dne 15. aprila letos

svoje sadno in lepašno drevje, grmovje, seči, lesene vrtné plotove in hišne stene na vrtilih, na polji in na travnikih očistiti zaprednih gosenic, mrčesnih jajcev in zapredkov (ličin) in sežgati ali kakor si bode pokončati nabrana gosenična gnjezda in jajca.

Prav tako je gosenice, ako se spomladi pokažejo na drevju, grmovju in rastlinji, kakor tudi zapredke pokončati kakor hitro mogoče, a najdalje do 15. maja letos.

Kedar se drevesa, ki so jih napadle gosenice, posekajo, ali kedar se veje, ki so jih napadle gosenice, odsekajo, tedaj se taka drevesa oziroma take veje ne smejo pustiti v tém stanu ležati, ampak morajo se ali gosenice obrati od njih ali pa drevesa in veje precej sežgati.

Dalje morajo gori imenovane osebe hrošče, dokler letajo, od svojega sadnega in lepašnega drevja, lepašnih grmov in drevorednih dreves, potem od drevja ob gozdnih robéh v istih primerljajih, kjer je tega treba zaradi bližine, vsak dan, zlasti v zaranih urah, otrsati in pokončevati ali obračati kmetijstvu na korist.

Na polji se morajo črvi (podjedi, ogrei), pri oranji ali kopanju zemlje precej za plugom, motiko ali lopato pobirati in ko pokončati.

Če se bode kdo obotavljal gori navedena opravila izvršiti do določenega časa, jih bode mestna občina dala izvršiti na njegove troške, vrhu tega pa se mu bode naložila na korist občinske blagajnice globa od 2 do 20 kron, in če bi se to ponovilo do 40 kron; kdor bi ne mogel plačati globa, bode kaznovan z zaporom od 12 ur do 4 dni.

V Ljubljani, dne 21. februarja 1900.

Župan:

Ivan Hribar.

Dunajska borza.

Dne 5. marca.

Skupni državni dolg v notah	99-20
Skupni državni dolg v srebru	99-20
Avstrijska zlata renta 4%	98-40
Avstrijska kronska renta 4%	99-—
Ogerska zlata renta 4%	98-10
Ogerska kronska renta 4%	93-80
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 glid.	126-75
Kreditne delnice, 160 glid.	234-70
London vista	242-50
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	118-40

20 mark	23-66
20 frankov (napoleonidor)	19-28
Italijanski bankovci	89-90
C. kr. cekini	11-38
Dne 3. marca.	
3-2% državne srečke 1. 1854, 250 glid.	163-—
5% državne srečke 1. 1860, 100 glid.	160-25
Državne srečke 1. 1864, 100 glid.	2-0-—
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	96-70
Tisne srečke 1%	141-75
Dunavske vravnjavne srečke 5%	257-25

Dunavsko vravnjavno posojilo 1. 1878	108-—
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	96-—
Prioritetne obveznice državne železnice	88-25
južne železnice 3%	69-50
južne železnice 5%	—
dolenjskih železnice 4%	99-25
Kreditne srečke, 100 glid.	395-—
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 glid.	340-—
Avstrijskega ruderčega križa srečke, 10 glid.	42-70
Ogerskega	22-25
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 glid.	13-35
Rudolfove srečke, 10 glid.	64-—

Salmove srečke, 40 glid.	173-50
St. Genois srečke, 40 glid.	180-—
Waldsteinske srečke, 20 glid.	178-—
Ljubljanske srečke	50-—
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 glid.	124-—
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	294-50
Akcije tržanskega Lloydja, 500 glid.	78-—
Akcije južne železnice, 200 glid. sr.	26-60
Splošna avstrijska stavbinska družba	96-—
Montanska družba avstr. plan.	265-50
Trboveljska premogarska družba, 70 glid.	322-—
Papirnih rubljev 100	255-—

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zube pri izrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

1. Wollzeile 19 in 13, Dunaj, 1. Strobalgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarah, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnice.